

PROBNI PROJEKT VAC-PACT-A
POVJERENJE U CIJEPLJENJE –
OSVJEŠTAVANJE, KOMUNIKACIJA
I POVJERENJE PACIJENATA I
STRUČNJAKA

Cijepljenje i dijabetes

Financirano od strane
Europske unije

Nepromijenjeno Stanje

- Tisuće ljudi diljem svijeta razbolijevaju se od bolesti koje se mogu spriječiti cijepljenjem svake godine.
- Naročito osobe s dijabetesom često su izloženije riziku od tegoba prouzročenih bolestima koje se mogu spriječiti cijepljenjem.

Svjetska zdravstvena organizacija (SZO) iznosi sljedeće procjene:

422 milijuna ljudi

diljem svijeta boluje od dijabetesa

1,6 milijuna smrtnih slučajeva

svake godine izravno se povezuje s dijabetesom

Neke brojke za dijabetes / cjepiva:

-24 %

Smanjenje mortaliteta od svih uzroka u primatelja cjeviva tijekom sezone gripe, u usporedbi s necijepljenim sudionicima¹.

-22 %

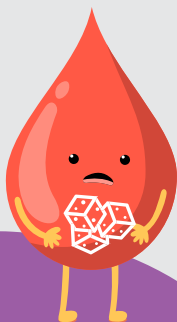
Smanjenje stope prijema u bolnicu tijekom sezone gripe za akutni infarkt miokarda².

Cijepljenje je važan korak u očuvanju zdravlja.

Razgovarajte sa zdravstvenim stručnjacima, raspravite svoju zdravstvenu situaciju i potrebe te se pobrinite da pravovremeno budete cijepljeni.

1. Sistematski pregled proveli i Dos Santos et. al. (Dos Santos, 2018) na 125.503 odraslih s dijabetesom tipa 2.
2. Smanjenja dosežu 18% za moždani udar, 17 % za zatajenje srca i 25 % za upalu pluća ili gripu.

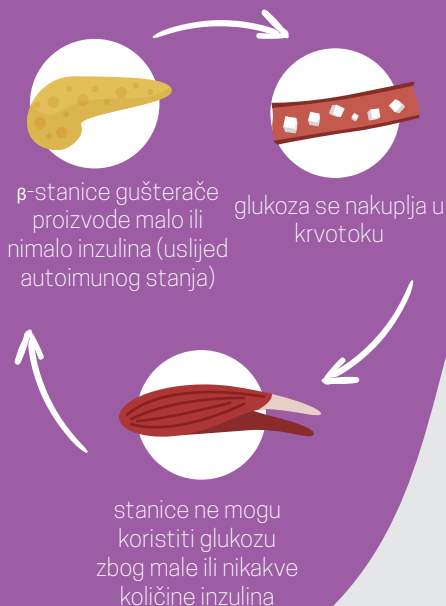
Dijabetes Uvid

Dijabetes je **kronično stanje** svojstveno po **povišenim razinama šećera u krvi** (glukoza). Pojavljuje se kada gušterača više nije u stanju proizvesti inzulin ili kada tijelo ne može koristiti inzulin koji proizvede. Dijabetes se pojavljuje u različitim oblicima, ovisno o uzroku.

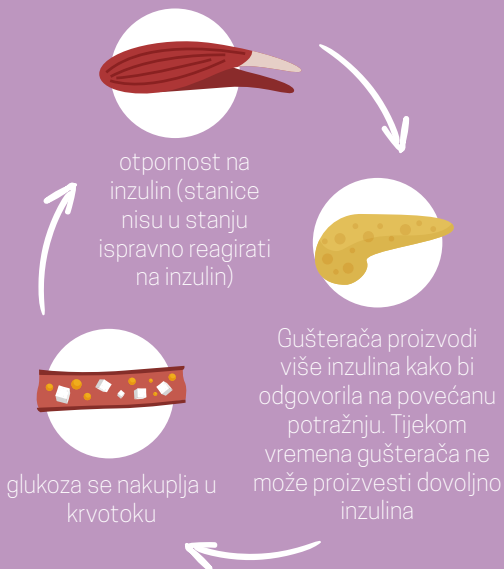
Dijabetes tipa 1

pojavljuje se u svakoj dobi, no najčešći je kod djece i mladih.

Dijabetes tipa 2

najčešći je te se pojavljuje u otprilike 90 % slučajeva, najčešće kod odraslih.

Dijabetes Uvid

...nastavak

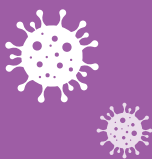
Drugi tipovi dijabetesa također obuhvaćaju **trudnički dijabetes**, koji se može razviti tijekom trudnoće, te je povezan s tegobama i kod majke i kod djeteta. Oboljele žene i njihova djeca imaju povećan rizik od razvoja dijabetesa tipa 2.

Naročito ako nije prikladno kontroliran, dijabetes može oslabjeti Vaš obrambeni sustav u **borbi protiv zaraza** u usporedbi s osobama bez dijabetesa. Povišene razine šećera u krvi s vremenom mogu dovesti do ozbiljnih oštećenja srca, krvnih žila, očiju, bubrega i živaca.

Protiv dijabetesa trenutno ne postoji lijek ali **uz pomoć liječenja, preventivne skrbi i promjena u načinu života možete živjeti dug i zdrav život!** Redoviti posjeti liječniku prilika su za njegu u pogledu dijabetesa, informiranje o najnovijim spoznajama i neprekidno obrazovanje.

Osnovno ocjepivu

Cijepljenje štiti cijepljene, ljude oko njih i cjelokupnu zajednicu. Kad je dovoljno ljudi u populaciji imuno na zaraznu bolest, tada se vjerojatno neće širiti s osobe na osobu. To se naziva **imunitet zajednice** (također i **imunitet krda**).

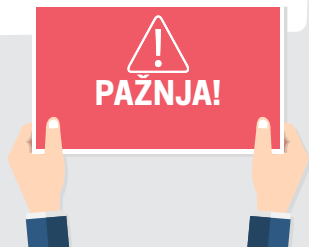
Neki pacijenti podocjenjuju rizik od dobivanja bolesti i ne shvaćaju da njihov nedostatak cijepljenja može rezultirati ozbiljnim rizikom po njihovo zdravlje i zdravlje drugih.

- Poznato je da su **osobe s dijabetesom** izloženije zdravstvenim rizicima vezanima uz bolesti koje se mogu spriječiti cijepljenjem.
- Presudno je **za svaki pojedini slučaj obratiti se zdravstvenom stručnjaku** budući da se određena cjepiva ne preporučuju osobama s oslabljenim imunološkim sustavom i/ili alergijama.

Podsjetnik: Savjeti zdravstvenih stručnjaka imaju važan utjecaj na stav pacijenata prema cijepljenju.

Imajte na umu:

- Još uvijek postoje značajne razlike između nacionalnih planova imunizacije u cijeloj EU.
- Uvid u razlike u planovima cijepljenja u zemljama EU/EGP možete dobiti pomoću Vaccine Scheduler (Planer cijepljenja) koji je osigurao Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti (ECDC).

Ključna cjepiva ...nastavak

U nastavku je navedeno **5 ključnih cjepiva** koja pomažu u ublažavanju tih rizika, sukladno preporukama Centers for Disease Control and Prevention-CDC (Centra za sprječavanje i kontrolu bolesti):

Cjepivo protiv gripe

Svake godine štiti od infekcija gripom. Bolesti povezane s gripom uključuju različite vrste plućnih infekcija koje mogu potaknuti pogoršanje povezanih kroničnih stanja. **Cjepivo protiv gripe sada je važnije nego ikad jer su pacijenti izloženi većem riziku od ozbiljnih zdravstvenih ishoda od COVID-a 19.**

Hepatitis B

Štiti od **virusa hepatitisa B** (HBV) koji napada jetru, uzrokuje doživotnu infekciju, cirozu (ožiljke), rak jetre, zatajenje jetre i smrt. Teška konzumacija alkohola, toksini, lijekovi i određena zdravstvena stanja mogu uzrokovati hepatitis. Cijepljenje se **odraslima mlađim od 60 godina.**

Cjepivo protiv DI-TE-PER-a acelularno i cjelostanično

Štiti od **tetanusu, difterije, i hripavca** koja može biti ozbiljna bolesti za ljude svih dobi. Grč čeljusnog mišića i veliki kašalj neki su od neželjenih simptoma ovih infekcija. Učestalost doze cjepiva **preporučuje se prema dobi**: obično se doza pojačanja daje svakih 10 godina.

An illustration of a human torso from the neck to the waist. A white circle with four red dots is positioned over the chest area, with three orange arrows pointing from it towards the top text box. Another white circle with four red dots is positioned over the lower abdomen area, with three blue arrows pointing from it towards the bottom text box. The person is wearing a red headband with white dots.

Cjepivo protiv pneumokoka

Štiti od **bakterija pneumokoka** koje mogu uzrokovati upalu pluća, infekcije krvi i meningitis. Pneumokokna bolest česta je kod male djece, ali starije osobe imaju najveći rizik od ozbiljnih bolesti i smrti. Rizik od zaraze ovim infekcijama raste s gripom. Cjepivo se **preporučuje svim odraslim osobama od 65 godina ili starijima**. Nekim će skupinama možda trebati višestruke ili poticajne doze.

Cjepivo protiv zoster

Štiti od **herpesa zoster** i srodnih bolnih naleta i plikova koji ga prate s jedne strane tijela, često lica ili trupa. Plikovi obično prelaze u kraste za 7 - 10 dana i potpuno se očiste u roku od 2 - 4 tjedna. Međutim, za neke bol može trajati mjesecima ili čak godinama nakon što se osip povuče.

Preporučuje se odraslim osobama od 50 godina i starijima, uključujući odrasle osobe koje su imale herpes zoster ili su prethodno cijepljene protiv herpesa zoster.

Bitno je također napomenuti da, iako se kod nekih pacijenata nakon cijepljenja mogu razviti manji simptomi, to su normalni znakovi da tijelo razvija zaštitu. Simptomi, ako postoje, trebali bi nestati za nekoliko dana.

COVID-19

Svjetska zdravstvena organizacija je 11. ožujka 2020. godine utvrdila COVID-19, **zaraznu bolest dišnih organa** koju uzrokuje novootkriveni koronavirus, kao globalnu pandemiju koja pogađa ljude svih dobi.

Uobičajeni simptomi

Vrućica

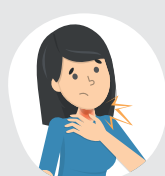
Kašalj

Bolovi u mišićima

Umor

Poteškoće u disanju

Osobe s dijabetesom smatraju se visokorizičnim skupinama u pogledu COVID-a 19 i podložniji su razvijanju ozbiljnih simptoma.

COVID-19

...nastavak

U pogledu povećanog rizika od pogoršanja zdravstvenog stanja kao posljedice COVID-a 19 važno je da osobe s dijabetesom budu među prioritarnim skupinama u programima cijepljenja.

Do rujna 2021. godine Europska agencija za lijekove (EMA) odobrila je sljedeća cjepiva protiv COVID-a 19 za uporabu u Europskoj uniji: **Comirnaty** (Pfizer-BioNTech), **Spikevax** (Moderna), **Vaxzevria** (AstraZeneca), i **Janssen**.

Sigurnost svih cjepiva u EU pomno prati EMA.

Simptomi se obično pojavljuju u roku **3-7 dana od izlaganja** virusu, no u nekim je slučajevima bilo potrebno i do 14 dana do pojave simptoma.

Rijetke i teške tegobe mogu uključivati upalu pluća, bolest bubrega pa čak i smrt.

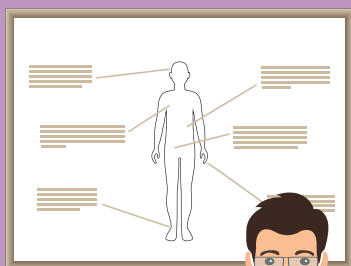
Ozbiljnost simptoma COVID-a 19 **povezuje se sa starijom dobi (>60 godina)** i s prisutnošću već postojećih zdravstvenih stanja, uključujući hipertenziju, dijabetes, kardiovaskularne bolesti, kronične respiratorne bolesti i imunološku supresiju. Najnoviji podatci također upućuju na to kako je muška populacija u nešto većem riziku od oboljenja.

Promišljena odluka

Tema cijepljenja postaje emocionalno nabijena rasprava, ali ljučno je da se smanjen postotak cijepljenja i oklijevanja rješavaju putem **otvorenog dijaloga**, koji se temelji na **znanstvenim dokazima**.

Oснаživanje pacijenata jedan je od ključnih elemenata zdravstvene skrbi usmjerene na pacijenta. Ovo je definirano kao višedimenzionalni proces, koji pomaže pacijentima da steknu kontrolu nad vlastitim životom i povećava njihovu sposobnost djelovanja po pitanjima koja sami definiraju kao važne.

Glasnik može biti važniji od same poruke da ljudi prihvate zdravstvene intervencije.

Nikad ne zaboravite da je postavljanje pitanja moćan i pozitivan alat!

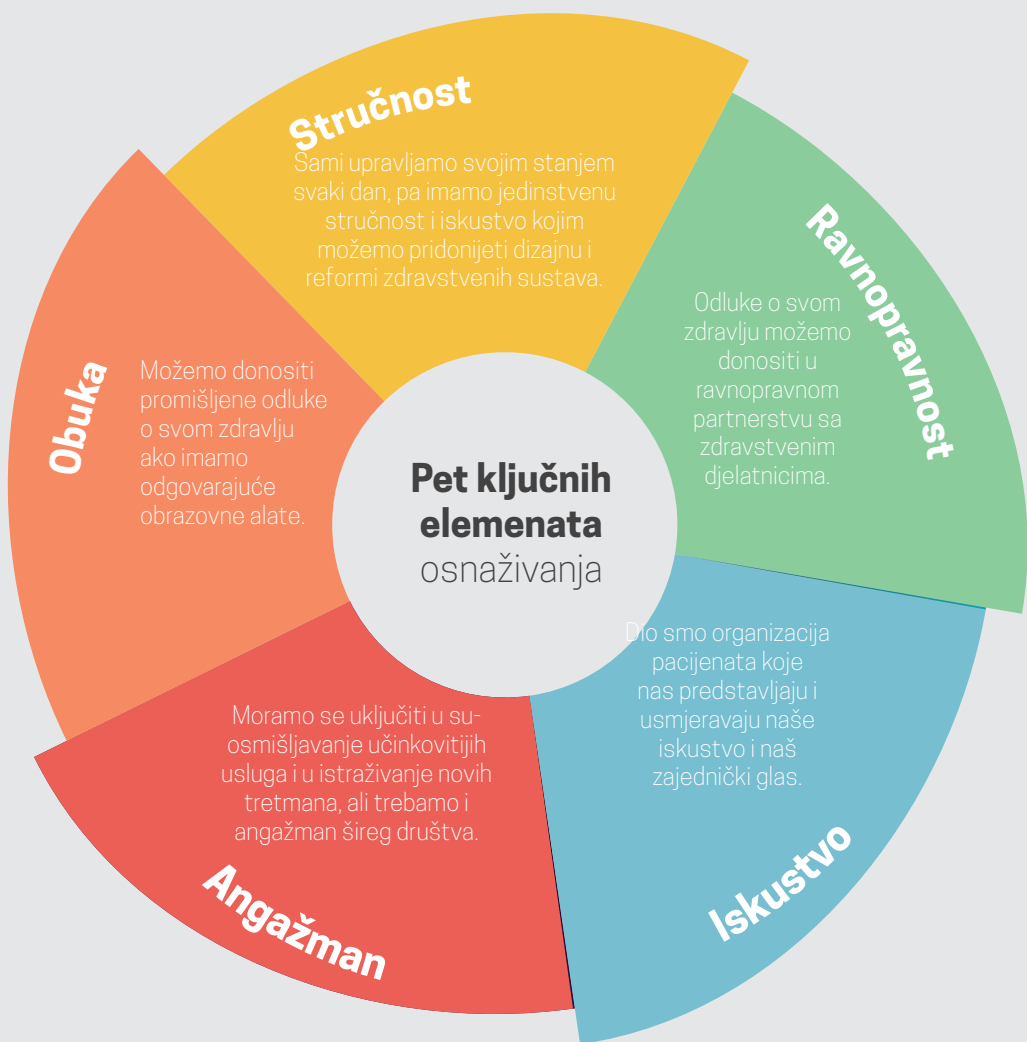

Promišljena odluka

...nastavak

Oснаživanje pacijenata obuhvaća 3 aspekta koji se preklapaju i uzajamno jačaju: **zdravstvena pismenost**, **zajedničko donošenje odluka**, i **samoupravljanje**.

Oснаživanje je dvosmjerni proces. Pacijentu je potreban partner kao „osnaženi zdravstveni stručnjak“ koji pozdravlja sudjelovanje pacijenta i zna kako stvoriti povoljno zdravstveno okruženje.

Povelja o osnaživanju pacijenata

01

Vi ste više od Vašeg zdravstvenog stanja

Zdravstvo se u osnovi odnosi na ljudske interakcije. Početna je točka osnaživanja da se prema Vama odnose poštovanjem, dostojanstvom i suosjećanjem kao ljudskom biću sa životom izvan zdravstvenog stanja ili statusa.

02

Vi ste osnaženi u mjeri u kojoj to želite biti

Svim pacijentima treba pružiti podršku i omogućiti im da imaju mišljenje o svojoj skrbi, u skladu s njihovim mogućnostima i željama, bez obzira na našu dob, spol, sposobnost, etničko podrijetlo, vjeru ili uvjerenje, društveno-ekonomsku situaciju, spolnu/rodnu orijentaciju, identitet, izraz ili karakteristike.

03

Vi ste ravnopravan partner u svim odlučivanjima o Vašem zdravlju

Sve odluke vezane uz zdravlje, bilo da se radi o planiranju dugotrajne skrbi za složene potrebe ili jednokratnim odlukama o liječenju/prevenaciji, trebale bi biti rezultat zajedničkog procesa donošenja odluka između pacijenta i zdravstvenog tima. Pacijenti i stručnjaci moraju se uključiti kao ravnopravni partneri u dijalog o preferencijama liječenja, prioritetima i vrijednostima.

04

Vi imate informacije koje su Vam potrebne na lako razumljiv način, što uključuje i Vašu zdravstvenu dokumentaciju.

Pacijenti imaju pravo primati informacije koje im trebaju i žele, u pravoj količini i formatu i u pravo vrijeme, na dovoljno jednostavnom jeziku koji im omogućuje da donose odluke prema svojim željama. Informacije za pacijente trebale bi biti osmišljene zajedno s pacijentima kako bi se osiguralo da su kvalitetne.

05

Vaši zdravstveni stručnjaci i zdravstveni sustav aktivno promiču zdravstvenu pismenost

Zdravstvena pismenost više je od informacije: radi se o mogućnosti pretraživanja, prosuđivanja i korištenja zdravstvenih informacija za donošenje dobrih zdravstvenih odluka u svim područjima života.

06

Vi imate neprestanu podršku koja Vam je potrebna kako biste sami upravljali svojom njegom

Potrebe pojedinačnih pacijenata da upravljaju svojom njegom i životom u kontekstu svojih osobnih vrijednosti, ciljeva, obitelji i drugih okolnosti, trebaju biti u središtu zajedničkog pristupa skrbi. Pacijentima i obiteljima treba ponuditi sve relevantne mogućnosti kako bi donijeli smislene odluke. Obrazovanje o samoupravljanju svojim zdravljem također bi trebalo biti široko dostupno u zajednici kao dio integrirane skrbi o kroničnim bolestima.

07

Vaše iskustvo ključna je mjera kakvoće zdravstvene skrbi

Iskustvo pacijenata treba usvojiti kao ključno mjerilo u procjeni kvalitete zdravstvene zaštite. To ne znači popunjavanje upitnika s kvačicama poput „ispitivanja zadovoljstva“, već smislene, uključujući i kvalitativne-mjere usmjerene na pacijenta. Pokazatelje za procjenu kvalitete zdravstvene zaštite trebali bi definirati i sami pacijenti.

08

Vi možete sudjelovati u ocjenjivanju i zajedničkoj razradi zdravstvenih usluga kako bi one mogle bolje pomagati svima

Smisljeno uključivanje pacijenata temelji se na premisi da pacijenti imaju jedinstvenu stručnost i znanje: samo pacijent vidi „cijelo putovanje“. Pacijenti mogu prepoznati nedostatke u pružanju usluga, ali i suvišne ili neželjene usluge, pomažući da se zdravstvena zaštita učini učinkovitijom i djelotvornijom. Pacijenti također imaju temeljno demokratsko pravo biti zastupljeni na svim razinama, njihovo uključivanje treba biti ugrađeno u formalne strukture i procese.

09

Kroz organizacije pacijenata Vaš glas postaje dio većeg, ujedinjenog glasa

Pojedinačni pacijenti mogu biti moćni zagovornici na temelju svojih osobnih iskustava i okolnosti. Dok organizacije pacijenata iznose stajališta koja predstavljaju biračku skupinu pacijenata.

10

Načelo pravičnosti i osnaživanje idu ruku pod ruku

Kako bi pacijent bio osnažen, neophodan je pristup visokokvalitetnoj skrbi, pravičan pristup, bez diskriminacije, visokokvalitetnoj zdravstvenoj i socijalnoj skrbi.

The Vaccination Confidence - Patient's and Professionals' Awareness, Communication and Trust (VAC-PACT) (Probni projekt Povjerenje u cijepljenje - osvještavanje, komunikacija i povjerenje pacijenata i stručnjaka) financiran je od strane Europske unije pod Ugovorom o uslugama s oznakom SANTE/2019/C3/013-S12.820639 a sam projekt okuplja ključne dionike s opsežnom stručnošću i pozadinom.

COMITÉ PERMANENT DES MÉDECINS EUROPÉENS
STANDING COMMITTEE OF EUROPEAN DOCTORS

Health Connect Partners
supporting trust in data